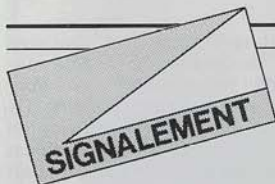

nied: higher income procurement, to cut on expenditures and to raise the level of household production. Using four indicators to assess the successfulness of housekeeping, it is concluded that there is not one simple way to do so. Moreover some strategies bear severe risks in the long term, viewed from the desired continuity in house-keeping.

Auteurs

Dr. C. de Hoog (Sociologie van het huishouden) en dr. J.A.C. van Ophem (Economie van het huishouden) zijn werkzaam bij de vakgroep Huishoudstudies van de Landbouww Universiteit. Adres: Postbus 8060, 6700 DA Wageningen.

Ouderen en eenzaamheid

Dykstra, P.A., 1990. Next of (non)kin: the importance of primary relationships for older adults' wellbeing. Swets & Zeitlinger, Amsterdam.

Ouderen die weinig ondersteuning ontvangen, hebben een grote kans op eenzaamheid. Met name als het netwerk van contacten eenzijdig uit familieleden is opgebouwd, blijken ouderen kwetsbaar te zijn voor eenzaamheid. Daarom is overheidsbeleid, gericht op de bevordering van de afhankelijkheid van ouderen van het familienetwerk, twijfelachtig. Dit stelt Pearl A. Dykstra in haar proefschrift Next of (non)kin, waarop zij op 11 oktober j.l. aan de Vrije Universiteit gepromoveerd is.

Het onderzoek van Dykstra richtte zich op de vraag naar de omstandigheden waaronder ouderen in meer of mindere mate kwetsbaar zijn voor eenzaamheid. Behalve die ouderen die eenzijdig afhankelijk zijn van familieleden, blijken ook ouderen zonder partner en ouderen met een gering aantal contacten weinig steun te ontvangen en daarmee een grote kans op eenzaamheid te hebben. Het onderzoek is uitgevoerd bij een representatieve groep van 191 zelfstandig wonende ouderen in de leeftijd van 65 tot en met 75 jaar, die uitgebreid ondervraagd is over de omvang, aard en betekenis van het netwerk van de nauwste contacten.

In het proefschrift is onderscheid gemaakt tussen emotionele steun, bijvoorbeeld het tonen van aandacht en begrip, en instrumentele steun, bijvoorbeeld hulp bij boodschappen of klussen in huis. Vooral voor alleenstaande ouderen blijkt het krijgen van instrumentele steun van groter belang te zijn

dan het krijgen van emotionele steun, bij voorkoming van eenzaamheid. Dit gegeven is relevant voor de functies die op buurtniveau vervuld kunnen worden bij de preventie of vermindering van eenzaamheid; voor buurtbewoners en buurtorganisaties is het eenvoudiger instrumentele steun te verlenen dan emotionele steun.

Het proefschrift laat zien dat het ook belangrijk is te kijken naar de wensen en verwachtingen die ouderen hebben ten aanzien van hun contacten. Ouderen die weinig steun ontvangen zijn niet onder alle omstandigheden relatief sterk eenzaam. Dat is alleen het geval als ze een tekort aan steun ervaren, dat wil zeggen als de steun die ze ontvangen minder is dan de steun die ze wensen. Verder blijken ouderen met een tekort aan steun nog meer kwetsbaar te zijn voor eenzaamheid als ze vanwege een slechte gezondheid beperkt zijn in hun mogelijkheden tot het aangaan en onderhouden van contacten.(JG)